

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	2
1.1 Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland	2
1.1.1 Ruimtelijke agenda	2
1.1.2 Sociale agenda	2
1.1.3 Bestuur en middelen	2
1.1.4 Regionaal Investeringsfonds	2
2 Algemene kenmerken en organisatie	2
2.1 NAW gegevens	2
2.2 De ambtelijke organisatie	3
2.3 IC en AO	3
2.4 Administratie	4
3 Doelstelling	4
3.1 Doel	4
3.1.1 Doel van de overeenkomst	4
3.1.2 Gewenst resultaat	4
3.1.3 Opdrachtgever	5
4 Leverancierseisen	5
4.1 Juridische status	5
4.1.1 Uitsluitingsgronden	5
4.1.2 Economische en financiële draagkracht	5
4.2 Technische- en beroepsbekwaamheid	6
4.2.1 Beroepskwalificaties	6
4.2.2 Kwalificaties backoffice	6
4.2.3 Ervaring met accountantsdiensten voor gemeenten/gemeenschappelijke regelingen	6
4.2.4 Continuïteitswaarborging en kwaliteit personeel	6
4.2.5 Goed geïnformeerd	6
4.2.6 Adviespotentieel	6
4.2.7 Reactiesnelheid	6
4.2.8 Nederlandstalig	7
4.2.9 Onafhankelijkheid	7
5 Verantwoording en facturering	7
6 Selectiecriteria leveranciers en te leveren bewijsstukken	7
6.1 Verstrekken gegevens	7
6.2 Financieel economische eisen	7
6.3 Beoordeling	8
7 Inhoudelijke eisen accountantsfunctie	8
7.1 Algemene eisen en begrippen	8
7.2 Het verstrekken van deelverklaringen	9
7.3 Rapportages	9
7.4 Ondersteuning controlewerkzaamheden derden (reviews)	10
7.5 De natuurlijke adviesfunctie	10
7.6 Bestuurlijke ondersteuning	11
8 Offerte	11
8.1 Inhoud	11
8.2 Bedrag, tarieven en kosten	12
9 Procedure	12
9.1 Algemeen	12
9.2 Informatieverstrekking	12
9.3 Wijze van aanbieden van offertes	13
9.4 Tijdenpad	13
9.5 Presentatie	13
9.6 Opdrachtverlening	13
10 Van toepassing zijnde regelgeving Holland Rijnland	14

1. Inleiding

1.1 Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland

Het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland (verder genoemd Holland Rijnland) is een vrijwillige, maar niet vrijblijvende samenwerking van en voor vijftien gemeenten in het hart van de Randstad. Deze gemeenten werken vanuit een gezamenlijke strategische visie op de verdere ontwikkeling van de regio om de kwaliteit van wonen, werken, ondernemen en recreëren van burgers, bedrijven en instellingen in het gebied te bevorderen.

Bepalende elementen zijn de 'niet-vrijblijvendheid' van de samenwerking, werken vanuit een 'strategische visie' en een 'integrale benadering'. De integrale benadering waarbij onderwerpen in onderlinge samenhang worden beoordeeld en die zelfs tot in de ambtelijke organisatie is doorgevoerd is een van de sterke kanten van Holland Rijnland.

De organisatie is een afspiegeling van bovenstaande uitgangspunten.

De volgende onderdelen vallen hierbij te onderscheiden:

1.1.1 Ruimtelijke agenda

Een duurzame en integrale ruimtelijke ontwikkeling van de regio op de beleidsterreinen wonen, werken, infrastructuur en natuur en landschap, waarbij de randvoorwaarden vanuit landschap, natuur, water en cultuurhistorie (de groen-blauwe onderlaag) sturend zijn voor de infrastructuur, wonen en werken.

1.1.2 Sociale agenda

Met het programma Sociale Agenda ondersteunt het samenwerkingsorgaan de gemeenten binnen Holland Rijnland op het brede terrein van samenlevingsvraagstukken om te bereiken dat de kwaliteit, omvang en samenhang van voorzieningen in de regio Holland Rijnland van een goed niveau zijn

1.1.3 Bestuur en middelen

Het programma bestuur en middelen streeft naar het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op de in de gemeenschappelijke regeling genoemde beleidsterreinen binnen de ruimtelijke en sociale agenda die bepalend zijn voor een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling van het gebied, vanuit de gedachte van verlengd lokaal bestuur en met inachtneming van wat in de gemeenschappelijke regeling is bepaald.

1.1.4 Regionaal Investeringsfonds

Daarnaast voert Holland Rijnland het beheer over het Regionaal Investeringsfonds (RIF). Deze is in 2007 ingesteld voor de projecten RijnlandRoute, RijnGouwelijk-West, Noordelijke Ontsluiting van de Greenport Duin- en Bollenstreek, het Groenprogramma en de herstructurering van de Duin- en Bollenstreek. Voor de vijf projecten wordt bijna 180 miljoen euro bijeengebracht.

2 Algemene kenmerken en organisatie

Holland Rijnland is een samenwerkingsverband van 15 gemeenten met een gezamenlijk inwonertal van ca. 528.000 inwoners. De participerende gemeenten dragen jaarlijks ca. € 6,6 mln. bij in de exploitatie en € 9,5 mln. als voeding voor het Regionaal Investeringsfonds. De organisatie bestaat uit ongeveer 69 Fte.

2.1 NAW gegevens

Officiële naam en postadres:

Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland
Postbus 558
2300 AN LEIDEN

Secretaris:

De heer R.M. van Netten

Controller:
 De heer M.J. Lamboo

Website:
www.HollandRijnland.net

2.2 De ambtelijke organisatie

De organisatie van Holland Rijnland is ingedeeld naar organisatorische eenheden. Deze programmagerelateerde eenheden worden aangeduid met de algemene term "afdeling". De huidige organisatie is hieronder weergegeven:

Organogram Holland Rijnland

2.3 IC en AO

Holland Rijnland heeft een IC medewerker, die periodiek de financieel/administratieve processen bewaakt en toetst met als finale controle de jaarrekening.

Tijdens de jaarrekeningcontrole wordt door de IC-medewerker de jaarrekeningposten op basis van een vooraf vastgesteld normenkader getoetst. Dit normenkader is indien aan de orde gerelateerd aan relevante besluitvorming. Daarbij wordt gebruik gemaakt van standaard formats zo mogelijk aangeleverd door de betreffende accountant.

De controle van de jaarrekeningposten door de accountant vindt steekproefsgewijs plaats.

De werkzaamheden zijn als volgt:

- Op basis van de toetsing een oordeel geven over de betrouwbaarheid van de betreffende betalingen en ontvangsten;

- Op basis van de toetsing een oordeel geven over de betrouwbaarheid van de jaarrekening-post;
- De resultaten vastleggen en overleggen.

Op basis van de werkzaamheden van de IC medewerker tijdens de interim-controle en de jaarrekeningcontrole, aangevuld met eigen controlewerkzaamheden geeft de accountant zijn oordeel over de jaarrekening.

Het beschrijven van de processen op basis van praktijkgerichte toetsing geschiedt door externe expertise.

De volgende werkzaamheden behoren daarbij:

- Controleren of de AO van deze werkprocessen nog up to date is;
- Toetsen of de interne controle maatregelen in de AO juist worden toegepast en onderliggende stukken verzamelen;
- Op basis van de toetsing een oordeel geven over de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van het financiële proces;
- De resultaten rapporteren, vastleggen en inzake wijzigingen advies uitbrengen aan het DB.

2.4 Administratie

De administratie wordt gevoerd in Exact die is afgestemd op de informatie behoefte.

Dit maakt het mogelijk om op diverse niveaus de informatie te rangschikken. Tevens kan gebruik worden gemaakt van vaste rapportage formats.

De autorisatieniveaus zijn afgestemd op de noodzakelijke functiescheidingen.

Het betaalbaar stellen en inboeken van facturen is geconcentreerd op de stafafdeling middelen, beheer en control onderdeel financiën. Dit is tevens het organisatieonderdeel dat primair de informatie zal aanleveren voor de accountant.

3 Doelstelling

3.1 Doel

Holland Rijnland heeft een contract met een accountantskantoor voor de accountantsdiensten. Dit contract eindigt na afronding van de werkzaamheden over het boekjaar 2012. Holland Rijnland wil op transparante wijze een bewuste keuze maken voor de inhuur van deskundigheid op het gebied van de accountantscontrole en de daaraan gerelateerde advisering voor de periode 2013 - 2016. Het doel is een accountantskantoor te kiezen die qua profiel en functievervulling goed past bij Holland Rijnland. Conform de controleverordening samenwerkingsorgaan Holland Rijnland ex art 213 Gemeentewet zal het Algemeen bestuur voor de periode 2013 – 2016 de accountantsdiensten aanbesteden op basis van een programma van eisen als hier beschreven.

3.1.1 Doel van de overeenkomst

Holland Rijnland wil een overeenkomst sluiten met een accountantskantoor voor het verrichten van controlewerkzaamheden gericht op:

- het verstrekken van een accountantsoordeel bij de jaarrekening van Holland Rijnland (de algemene certificerende functie);
- het verstrekken van specifieke deelverklaringen;
- het uitvoeren van de natuurlijke adviesfunctie;
- de bestuurlijke ondersteuning.

De overeenkomst betreft de controle van de boekjaren 2013-2016. De huidige accountant zal het boekjaar 2012 afronden met inbegrip van de verklaring bij die jaarrekening en de benodigde deelverklaringen over dat boekjaar.

3.1.2 Gewenst resultaat

Holland Rijnland zoekt een accountantskantoor dat qua deskundigheid, visie, profiel en functievervulling goed past bij het samenwerkingsverband.

3.1.3 Opdrachtgever

Dit offertetraject met selectiecriteria is vastgesteld door het Algemeen bestuur van Holland Rijnland. Op grond van artikel 213 Gemeentewet wijst het Algemeen bestuur één accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek aan, belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij aan het Algemeen bestuur verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Een beoordelingscommissie, bestaande uit de portefeuillehouder Middelen, de controller, de coördinator financiën en drie leden vanuit het Algemeen bestuur beoordeelt de binnenkomende aanbiedingen en toetst ze aan het programma van eisen. De beoordelingscommissie brengt op grond van deze beoordeling een advies uit aan het Algemeen bestuur. Het Algemeen bestuur maakt de uiteindelijke keuze aan wie de opdracht wordt verstrekt.

4 Leverancierseisen

4.1 Juridische status

4.1.1 Uitsluitingsgronden

Van deelneming aan deze opdracht kan worden uitgesloten iedere aanbieder:

1. die in staat van faillissement, vereffening, akkoord of surseance van betaling verkeert, dan wel zijn werkzaamheden heeft gestaakt of in een andere soortgelijke toestand verkeert ingevolge een gelijkaardige nationaal-rechtelijke procedure;
2. wiens faillissement is aangevraagd, of tegen wie een procedure van vereffening of akkoord of surseance van betaling dan wel een andere soortgelijke nationaal-rechtelijke procedure aanhangig is gemaakt;
3. die, bij een rechterlijke beslissing die kracht van gewijsde heeft, veroordeeld is geweest voor een delict dat zijn beroepsmoraliteit in het gedrang brengt;
4. die in de uitoefening van zijn beroep een ernstige fout heeft begaan, vastgesteld op elke grond die de aanbestedende diensten aannemelijk kunnen maken;
5. die niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten aanzien van de betaling van de sociale verzekeringsbijdragen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar hij gevestigd is of van het land van de aanbestedende dienst;
6. die niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten aanzien van de betaling van zijn belastingen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar hij gevestigd is of van het land van de aanbestedende dienst; die zich in ernstige mate schuldig heeft gemaakt aan valse verklaringen bij het verstrekken van de inlichtingen die overeenkomstig dit hoofdstuk kunnen worden verlangd;
7. die niet is ingeschreven in het handelsregister, of voor het land van herkomst van de onderneming daarvoor geldende procedure.

4.1.2 Economische en financiële draagkracht

De leverancier dient over een gezonde financiële en economische draagkracht te beschikken en de continuïteit van uw onderneming dient over een langere periode gewaarborgd te zijn.

Hiertoe dient u:

- inzicht te geven in de jaarcijfers 2012 en uitgevoerde werkzaamheden in de afgelopen drie jaar;
- te verklaren dat de meest recente controleverklaring geen negatieve continuïteitsverwachting bevat, of dat u zelf geen continuïteitsproblemen voorziet;
- een afschrift van het bewijs toe te voegen waaruit blijkt dat de inschrijver voldoende verzekerd is tegen wettelijke aansprakelijkheidsrisico's gedurende de uitvoering van de opdracht.

4.2 Technische- en beroepsbekwaamheid

4.2.1 Beroepskwalificaties

De aanbieder dient duidelijk inzicht te geven in het kwaliteitsniveau van de functionarissen die ingezet worden bij de uitvoering van het controlewerk. Dit geldt met name voor de kwaliteit van de controleleiders, die tevens contactpersonen zijn voor de verschillende organisatieonderdelen binnen Holland Rijnland. Verder dient de aanbieder inzicht te geven in de kwaliteit van het management van het accountantskantoor. De leidinggevenden van het accountantskantoor dienen in ieder geval deel uit te maken van de beroepsgroep der accountants als bedoeld in artikel 393, 1e lid van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

4.2.2 Kwalificaties backoffice

Naast de specifieke accountantsdeskundigheid is het in relatie tot de accountantscontrole van belang dat kundigheden op het gebied van fiscaliteit en treasury aanwezig zijn binnen het accountantskantoor.

4.2.3 Ervaring met accountantsdiensten voor gemeenten/gemeenschappelijke regelingen

De aanbieder dient ruime ervaring te hebben met de controle van gemeenten/gemeenschappelijke regelingen en goed op de hoogte te zijn van de specifieke gemeentelijke kenmerken. Dit moet onder meer blijken uit het feit dat de aanbieder tenminste twee vergelijkbare gemeenten dan wel gemeenschappelijke regelingen als referentie opgeeft.

4.2.4 Continuïteitswaarborging en kwaliteit personeel

Er moet voldoende zekerheid bestaan dat de inschrijver de overheid als één van zijn primaire markten beschouwt en zal beschouwen. De aanbieder dient te waarborgen dat medewerkers van het accountantskantoor tijdens de contractperiode langdurig worden ingezet bij de controlewerkzaamheden van Holland Rijnland. Het aantal personeelwisselingen dient tot een minimum beperkt te worden en indien aan de orde in onderling overleg te worden doorgevoerd.

4.2.5 Goed geïnformeerd

Het is van belang dat de aanbieder goed op de hoogte is van de voor Holland Rijnland relevante ontwikkelingen en hierin Holland Rijnland kan ondersteunen en adviseren. De accountantsorganisatie dient over voldoende kennis en ervaring te beschikken op het gebied van Nederlandse gemeenten en specifieke Nederlandse financiële, wet- en regelgeving op een breed terrein. Deze kennis en ervaring moet zodanig zijn, dat naast de toepassing van bestaande wet- en regelgeving tevens een signaalfunctie kan worden vervuld met betrekking tot risico's en actuele ontwikkelingen. Daarnaast is de accountant op de hoogte van actuele ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering, automatisering, fiscale regelgeving, et cetera.

4.2.6 Adviespotentieel

De inschrijver dient te beschikken over voldoende kennis en ervaring op het terrein van bedrijfsmatige ontwikkelingen in de praktijk. Adviespotentieel is de maat voor de verscheidenheid aan gekwalificeerde adviesdiensten waarop de accountant in zijn eigen organisatie kan terugvallen en die van belang kunnen zijn in de (gemeentelijke) praktijk, zoals deskundigheid op het gebied van belastingrecht, automatisering, diepteonderzoeken naar doelmatigheid en rechtmatigheid, bedrijfsvergelijking tussen gemeenten, administratieve organisatie, EDP-audits, inkoop- en aanbestedingsbeleid, etc.

4.2.7 Reactiesnelheid

De aanbieder dient snel en adequaat te kunnen inspelen op actuele gebeurtenissen binnen Holland Rijnland en daarbuiten indien dat van invloed is op onderhavige materie. We vragen de aanbieder duidelijk aan te geven of zij dit kunnen garanderen en hoe zij dit organiseren.

4.2.8 Nederlandstalig

We vragen de aanbieder een verklaring af te geven dat deze gedurende de gehele contractperiode de communicatie en documentatie in het Nederlands zal voeren.

4.2.9 Onafhankelijkheid

De accountant dient een onafhankelijke (rechts-) positie in te nemen binnen het samenwerkingsorgaan. Dat betekent dat, om belangenverstremgeling te voorkomen, geen andere (additionele) diensten door het accountantskantoor mogen worden verricht bij het samenwerkingsorgaan anders dan de uitoefening van de natuurlijke adviesfunctie. (Voorbeelden van additionele diensten zijn: interim-management, administratieve dienstverlening of projectmanagement). Het is dus niet toegestaan voor de accountant om gelijktijdig met de accountantscontrole nog andere opdrachten, in opdracht van het Dagelijks bestuur of ambtelijke organisatie, uit te voeren.

5 Verantwoording en facturering

De indeling van de facturen voor de verrichte werkzaamheden dient aan te sluiten bij de indeling zoals die in de offerte is aangegeven. De accountant dient sowieso op zijn factuur voor iedere verantwoording c.q. deelverantwoordingen aan te geven:

- de werkzaamheden die hij heeft verricht;
- de uren per medewerker die hiervoor nodig waren;
- de tarieven per medewerker.

6 Selectiecriteria leveranciers en te leveren bewijsstukken

De aanbieders worden geselecteerd op basis van de in dit hoofdstuk beschreven factoren. Beoordeeld wordt of zij verkeren in een positie zoals omschreven in paragraaf 3.1.

6.1 Verstrekken gegevens

Ten bewijze dat een aanbieder niet in een van de in paragraaf 3.1 genoemde omstandigheden verkeert, dient de aanbieder de volgende gegevens te verstrekken:

- a. Voor de eerste twee punten, een verklaring van de griffier van de rechtbank die op grond van artikel 2 van de faillissementswet bevoegd is tot het uitspreken van de faillietverklaring van de aanbieder, of voor het land van herkomst van de onderneming daarvoor geldende documenten.
- b. Voor punt 5 een verklaring van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV), of voor het land van herkomst van de onderneming daarvoor geldende documenten.
- c. Voor punt 6 een verklaring van de Inspecteur der Rijksbelastingen, die bevoegd is tot heffing van loon- en inkomstenbelasting van de aanbieder, of voor het land van herkomst van de onderneming geldende documenten.
- d. Voor de overige punten een notarisverklaring, waarin het afleggen van verklaring, inhoudende dat aan de bedoelde punten is voldaan, is geconstateerd.
- e. Een actueel bewijs van aanbidding van uw onderneming in het Beroeps- en Handelsregister (KvK), of voor het land van herkomst van de onderneming daarvoor geldende documenten. Dit bewijsstuk dateert van maximaal zes maanden voor de datum van publicatie van de offerte.
Belangrijk: De ondertekenaar van de aanbidding dient:
 - blijkens het uittreksel van het handelsregister tekenbevoegd te zijn; of
 - schriftelijk gevolmachtigd te zijn door degene die volgens het handelsregister tekenbevoegd is.

6.2 Financieel economische eisen

Verder dienen zij te voldoen aan de financiële en economische eisen voor wat betreft de draagkracht zoals beschreven in paragraaf 3.2. De aanbieders dienen de volgende stukken te verstrekken:

- a. de officiële jaarcijfers en de jaarverslag over 2012;

- b. een gewaarmerkte lijst met de diensten die in de afgelopen drie jaar zijn verleend aan de belangrijkste publiekrechtelijke instanties, mogelijk met referenties.

6.3 Beoordeling

De beoordeling vindt plaats op basis van de eisen en wensen in paragraaf 3.3. Hierbij toetsen wij de beroepskwalificaties van het management en de controleleiders, de omvang van de gemeentelijke klanten, de ondersteunende kwalificaties (backoffice), de continuïteitswaarborgen en de contacten met de rijksoverheid. Hiertoe dient de aanbieder het volgende te verstrekken:

- a. verklaring waaruit blijkt dat de aanbieder behoort tot de beroepsgroep der Registeraccountants;
- b. gegevens over de omvang en orderportefeuille van de backoffice;
- c. overzicht van gemeentelijke klanten;
- d. inzicht in de continuïteitswaarborgen van het in te zetten personeel;
- e. inzicht in de contacten met de rijksoverheid en de wijze waarop aanbieder zich laat informeren over de wet- en regelgeving, die betrekking heeft op gemeenten;
- f. inzicht in de contacten en informatiebronnen waar het gaat om actuele ontwikkelingen ten aanzien van bedrijfsvoering, automatisering, fiscale regelgeving e.d.;
- g. inzicht in de mate van reactie op vragen om advies of inzet vanuit het samenwerkingsverband;
- h. Verklaring dat de documentatie en correspondentie in het Nederlands uitgevoerd wordt;
- i. Overzicht van additionele diensten, die de aanbieder/rechtspersoon of aangesloten bedrijven uitvoeren (ter voorkoming van belangenverstremming).

De hierboven genoemde verklaringen moeten van een recente datum (niet ouder dan zes maanden) zijn.

7 Inhoudelijke eisen accountantsfunctie

7.1 Algemene eisen en begrippen

In de controleverordening, op grond van art. 213 Gemeentewet, worden door het Algemeen bestuur regels gesteld voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Tevens is op grond van art 213 Gemeentewet het Algemeen bestuur van Holland Rijnland bevoegd een accountant aan te wijzen, die de jaarrekening controleert, een accountantsverklaring ter zake verstrekt en een verslag van bevindingen uitbrengt.

De accountantsverklaring dient aan te geven of:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met wettelijke regelgeving inclusief bij of krachtens algemene maatregelen van bestuur te stellen regels.

Het verslag van bevindingen bevat in ieder geval bevindingen over:

- de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- onrechtmatigheden in de jaarrekening.

Onder accountantscontrole valt dus de controle op de getrouwheid van de rekening van Holland Rijnland, op de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties, op de overeenstemming met bij of krachtens het relevante wettelijke kader met inbegrip van bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels, alsmede op de inrichting van het financiële beheer en de financiële organisatie.

De controlewerkzaamheden betreffen derhalve ook de administratieve organisatie en (verbijzonderde) interne controle. Als referentiekader gelden hierbij de (Gemeente)wet, het Besluit Begroting en Verantwoording, het Besluit Accountantscontrole Gemeenten, richtlijnen in het kader van de single

audit, wettelijke regelingen, controleprotocollen van de diverse departementen, raadsbesluiten, verordeningen, gemeentelijke voorschriften en richtlijnen van Holland Rijnland.

De rechtmatigheidstoets betreft controle op de formele en materiële juistheid van de administratieve verantwoording c.q. de formele juistheid van het beheer. Oftewel of de baten en lasten en de balansmutaties, zoals opgenomen in de jaarrekening, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Onder formele juistheid verstaan we dat de (administratieve) handelingen en beheersdaden zijn verricht binnen het kader van de bevoegdheden van de handelende functionaris en overeenkomstig de daarvoor gegeven (wettelijke) voorschriften. Onder materiële juistheid verstaan we dat de verantwoording of administratie in overeenstemming is met de werkelijkheid. Opgemerkt wordt dat besluiten van het Dagelijks bestuur, voorzover niet door een verordening van Holland Rijnland vereist, geen onderdeel zullen uitmaken van de rechtmatigheidstoets.

Het begrip goedkeuringstolerantie geeft de kwantitatieve grens aan voor het wel of niet afgeven van een goedkeurende accountantsverklaring. De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder de bruikbaarheid ervan voor de oordeelsvorming door de gebruikers aan te tasten. De goedkeuringstolerantie wordt veelal uitgedrukt in de vorm van een percentage van de totale lasten van Holland Rijnland (de omvangsbasis). In het Besluit Accountantcontrole Gemeenten worden maximale percentages voor de goedkeuringstoleranties gegeven (1% voor fouten in posten van de jaarrekening en eventuele door het Algemeen bestuur aan te wijzen deelverantwoordingen en 3% voor onzekerheden in de controle). Deze maxima gelden voor het getrouwe beeld en de rechtmatigheid gezamenlijk. Het Algemeen bestuur van Holland Rijnland stelt voor ieder controlejaar een controleprotocol vast waarin de te hanteren goedkeuringstoleranties zijn opgenomen.

De rapporteringstolerantie is het kwantitatieve criterium voor het al dan niet rapporteren door de accountant van bevindingen in het verslag van bevindingen. Een rapporteringstolerantie is het bedrag dat voortvloeit uit een goedkeuringstolerantie en dient als tolerantie voor rapportage in het verslag van bevindingen. Het Algemeen bestuur van Holland Rijnland stelt voor ieder controlejaar een controleprotocol vast waarin de te hanteren rapporteringstoleranties zijn opgenomen.

Een overzicht van de te hanteren toleranties wordt gegeven in het bijgaande controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekeningen 2009 - 2012.

7.2 Het verstrekken van deelverklaringen

De accountant verstrekt accountantsverklaringen bij declaraties, jaaropgaven en andere verantwoordingen ten behoeve van de rijksoverheid en andere instanties. De werkzaamheden zijn voor een groot deel planmatig op jaarbasis te bepalen. Enkele accountantsverklaringen bij deelverantwoordingen hebben een meer incidenteel karakter.

Voor de verstrekking van accountantsverklaringen bij deelverantwoordingen stelt het Dagelijks bestuur in overleg met de accountant een planning op. De accountant is aan deze planning gehouden.

De accountant offreert separaat per deelverantwoording de kosten van het afgeven van een verklaring. De offerte bevat een voorstel hoe met opdrachtaanvaarding en kostencalculatie omgegaan wordt.

7.3 Rapportages

In de controleverordening wordt aangegeven welke rapportages verwacht worden (art. 7). In het kader van zijn algemene certificerende functie verzorgt de accountant de volgende rapportages:

- een accountantsverklaring bij de jaarrekening;
- een rapport van de bevindingen bij de controle van de jaarrekening;
- een managementletter;

De accountant rondt zijn controlewerkzaamheden rondom de jaarrekening uiterlijk 3 weken na aanlevering van de conceptjaarrekening af. Het resultaat van de controlewerkzaamheden wordt vastgelegd in een concept controlerapport, dat wordt voorgelegd aan en besproken met de controller. Binnen 1 week na afronding van zijn controlewerkzaamheden brengt de accountant het definitieve controlerapport van zijn bevindingen en de accountantsverklaring uit aan het Algemeen bestuur met een afschrift aan het Dagelijks bestuur. De gecontroleerde jaarrekening, samen met de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen, dient uiterlijk 30 april¹ van het op het gecontroleerde jaar opvolgende jaar aan het Algemeen bestuur aangeboden te worden.

In de loop van het boekjaar doch uiterlijk 30 september brengt de accountant een managementletter uit. Hierin ligt de nadruk op het functioneren van de administratieve organisatie, de interne controle, de geautomatiseerde gegevensverwerking en het financiële beheer, tevens wordt zo nodig aandacht besteed aan bedrijfseconomische exploitatierisico's. De managementletter wordt in conceptvorm voorgelegd aan de controller en deze bespreekt het stuk met de accountant en de portefeuillehouder Middelen. Binnen 1 week na afronding van zijn werkzaamheden brengt de accountant zijn bevindingen in definitieve vorm uit aan het Dagelijks bestuur. Het Dagelijks bestuur stuurt binnen een maand na aanlevering van de definitieve managementletter door de accountant een afschrift van de bevindingen aan het Algemeen bestuur.

7.4 Ondersteuning controlewerkzaamheden derden (reviews)

Dit houdt in dat de accountant bij zijn werk op specifieke terreinen moet kunnen steunen op verklaringen van andere accountants. Hij kan door middel van reviews nagaan op welke wijze deze accountants hun werkzaamheden hebben ingericht en de controles ten behoeve van Holland Rijnland hebben uitgevoerd. Daarnaast wordt van de accountant verwacht mee te werken aan reviews van andere accountants naar door haar uitgevoerde controles. Een en ander kan bijvoorbeeld plaatsvinden in het kader van specifieke subsidieafrekeningen.

7.5 De natuurlijke adviesfunctie

De accountant voorziet in de natuurlijke adviesfunctie, d.w.z. hij adviseert het ambtelijke en bestuurlijke management zowel gevraagd (op verzoek van het Algemeen bestuur, van het Dagelijks bestuur, de portefeuillehouder of van de secretaris of de controller) als ongevraagd (op eigen initiatief). Deze advisering richt zich met name op de activiteiten van het management die een relatie hebben met de taakuitoefening van de accountant, zoals de opzet en werking van de administratieve organisatie, (verbijzonderde) interne controle, de doelmatigheid, automatisering en informatievoorziening, subsidiemogelijkheden, fiscale zaken, risico's en dergelijke. Aldus kan vroegtijdig kennis worden genomen van de bevindingen van de accountant en op basis daarvan eventuele noodzakelijke acties worden ondernomen.

Het zijn dus adviezen van beperkte omvang:

- die een logisch gevolg zijn van de controlebevindingen;
- die een logisch gevolg zijn van de uitkomsten van besprekingen van bepaalde rapportages;
- die betrekking hebben op ontwikkelingen binnen de organisatie, zoals het beoordelen van nieuwe procedures, andere werkwijzen en de inrichting van de administratieve organisatie;
- die voortvloeien uit bevindingen in gemeenten en andere gemeenschappelijke regelingen;
- die voortvloeien uit ontwikkelingen op het vakgebied;
- die voortvloeien uit informatie van de rijksoverheid.

De adviezen zijn oplossingsgericht en op de betrokken gemeenschappelijke regeling toegesneden. Ook het op verzoek (mondeling dan wel schriftelijk) adviseren over de ontwikkeling van instrumenten voor de controlfunctie wordt tot de natuurlijke adviesfunctie gerekend.

¹ Afhankelijk van de definitieve wetswijziging, waarin bepaald wordt dat de gemeenschappelijke regelingen voor 1 april hun ontwerpbegrotingen bij de gemeenten indienen. Dit heeft ook gevolg voor de termijn van het opstellen van de jaarstukken.

Gezien het karakter van de natuurlijke adviesfunctie dient de accountant in staat te zijn om binnen 2 weken na verzoek van Holland Rijnland niet alleen de benodigde adviescapaciteit te leveren, maar ook binnen die gestelde termijn oplossingen aan te dragen ter verbetering van de administratieve organisatie, interne controle en de informatievoorziening.

De controller houdt de accountant op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het apparaat. Bij ontwikkelingen op het gebied van financieel beheer, administratieve organisatie en interne controle wordt van de accountant een kritische, actief meedenkende en ondersteunende rol verwacht. In dit licht moet de accountant gezien worden als een sparringpartner die ideeën kan en wil leveren over verbetering van instrumenten en daarbij tevens oog heeft voor de organisatorische- en beheersconsequenties. Dit betekent dat de accountant een uitgewerkte visie heeft op het wat en hoe van een moderne (gemeentelijke) organisatie. Hierbij wordt opgemerkt dat deze rol als sparringpartner beperkt wordt tot de natuurlijke adviesfunctie.

De accountant kan worden gevraagd om periodiek deel te nemen aan bepaalde overlegstructuren. Daarbij kan worden gedacht aan het voeren van overleg met de controller eenmaal per kwartaal.

Ten aanzien van andere adviesfuncties - anders dan de hiervoor bedoelde natuurlijke adviezen - dient een duidelijke scheiding aangebracht te worden tussen controle en advies. Adviesopdrachten worden uitsluitend op verzoek van het Algemeen bestuur van Holland Rijnland verstrekt aan de accountant belast met de algemene certificerende functie. Concreet betekent dit dat de accountant belast met de algemene certificerende functie dus geen adviesopdrachten anders als op verzoek van Algemeen bestuur van Holland Rijnland mag uitvoeren. Uiteraard geldt dit alleen voor opdrachten binnen de bestuurlijke en ambtelijke organisatie van Holland Rijnland.

7.6 Bestuurlijke ondersteuning

De accountant verstrekt op verzoek algemene bestuurshulp aan de organisatie van Holland Rijnland door:

- deelname aan besprekingen van de (rekening-)commissie bij haar onderzoek naar de jaarrekening;
- het geven van informatie aan en het adviseren van het Algemeen bestuur en portefeuillehoudersoverleggen;
- het geven van informatie aan en het adviseren van de secretaris, het Dagelijks bestuur, portefeuillehouder Middelen, financieel management en de controller.

Het geven van informatie en advies wordt beperkt tot hetgeen is aangegeven onder de natuurlijke adviesfunctie.

8 Offerte

8.1 Inhoud

De offerte dient minimaal de elementen te bevatten die in de vorige hoofdstukken als selectiecriteria zijn vermeld. Daarnaast dient - mede t.b.v. Algemeen bestuur van Holland Rijnland - een beknopte beschrijving van de visie van het accountantsbureau te worden gegeven over de samenwerking met Holland Rijnland (in een duaal stelsel), zoals de

- rol en taak accountant
- controlevisie
- partnership
- de natuurlijke adviesfunctie
- bestuurs- en beleidsfilosofie gemeentelijke overheid

Deze visie dient beknopt schriftelijk weer te worden gegeven .

8.2 Bedrag, tarieven en kosten

Het offertebedrag wordt onderbouwd door een planning van de uit te voeren werkzaamheden, gekoppeld aan het uitvoeringsniveau en het daaraan gerelateerde tarief. Tevens wordt het offertebedrag gesplitst naar de kosten van de jaarrekeningcontrole en de kosten per deelverantwoording van specifieke uitkeringen. Het offertebedrag is inclusief alle eventueel bijkomende kosten zoals bijvoorbeeld reis- en verblijfskosten en secretariële ondersteuning.

In de offerte dient aangegeven te worden welke tarieven de aanbieder hanteert voor rapportages zoals niet genoemd in hoofdstuk 4, deelverklaringen zoverre niet binnen de offerte overeengekomen, meerwerk en overige onvoorziene zaken.

De in de offerte vermelde tarieven zijn gebaseerd op prijspeil 2013.

Holland Rijnland zal geen prijsonderhandelingen voeren. Dit houdt in dat de prijs volledig wordt bepaald door het uitbrengen van de aanbieding en dat de inschrijver slechts één gelegenheid krijgt om een concurrerende prijs aan te bieden.

- De prijs is afgegeven in EURO (€) en exclusief BTW.
- De aan te bieden prijzen omvatten alle kosten in verband met de nakoming van de verplichtingen van de leverancier (zoals, maar niet beperkt tot, reizen, reis- en verblijfskosten, kosten van vermenigvuldiging van documenten, verzekeringspremies)
- Bij een wijziging van de opdracht door Holland Rijnland zal de overeengekomen vergoeding in evenredigheid tot de meer of minder te verrichten werkzaamheden en eventuele overige kosten worden aangepast. Het gaat hierbij om belangrijke wijzigingen in de controleprocedures, wijziging van taken, onvoorziene taken, omvangrijke organisatieveranderingen, als ook het uitbesteden en verzelfstandigen van bedrijfsonderdelen etc.
- Meerwerk is slechts toegestaan en mag alleen in rekening worden gebracht, indien Holland Rijnland voor dat meerwerk een aparte schriftelijke opdracht heeft verstrekt.
- Voor meer- of minderwerk gelden de opgegeven uurtarieven.
- De af te geven totaalprijs en uurtarieven zijn gebaseerd op het prijspeil 2013. Voor aanpassing van de tarieven op basis van de CBS prijsindex accountancy dient de opdrachtnemer een voorstel in bij Holland Rijnland. Na schriftelijk akkoord kan de opdrachtnemer de tarieven wijzigen.

In de offerte dient de aanbieder expliciet aan te geven of hij akkoord gaat met dit programma van eisen. Waar de aanbieder wenst af te wijken van de gegeven eisen dient dit gemotiveerd te worden aangegeven, onder overlegging van een alternatief tekstvoorstel. Bij de beoordeling wordt de mate van overeenstemming met het programma van eisen meegewogen.

9 Procedure

9.1 Algemeen

Het in behandeling nemen van deze offerteaanvraag houdt in dat de aanbieder met de bepalingen van deze offerteprocedure instemt.

De aanbieder mag de gegevens die de opdrachtgever hem in verband met deze offerteaanvraag ter beschikking stelt alleen gebruiken voor het doel waarvoor ze zijn verstrekt. De offerte dient in de Nederlandse taal gesteld te zijn en een geldigheidsduur te hebben van minimaal 3 maanden.

Gedurende deze periode is de offerte onvoorwaardelijk en bindend. Correspondentie en ontvangen aanbiedingen zullen na afloop niet aan u worden geretourneerd.

9.2 Informatieverstrekking

De aanbieder kan met een functionaris van de organisatie een afspraak maken voor het verkrijgen dan wel inzien van de gegevens die benodigd zijn voor het opstellen van de offerte. Tevens is er de mogelijkheid om een of meer gesprekken te organiseren met ambtenaren van Holland Rijnland ter verkrijging van een toelichting op de verstrekte dan wel ingeziene stukken.

9.3 Wijze van aanbieden van offertes

Uitsluitend offertes waarvan alle gegevens aangeleverd zijn, benodigd voor de beoordeling, worden in behandeling genomen. Door de opdrachtgever worden geen kosten vergoed inzake het uitbrengen van de offerte.

De offerte dient rechtsgeldig ondertekend te zijn en moet in 3-voud worden ingezonden in een gesloten envelop. Indien een offerte onduidelijkheden bevat, kan Holland Rijnland schriftelijk of telefonisch aanvullende informatie opvragen bij de aanbieder. Deze aanvullende informatie dient schriftelijk te worden verstrekt en zal deel uitmaken van de offerte.

Uw offerte dient uiterlijk op 15 augustus 2013 in het bezit van de controller van Holland Rijnland te zijn.

9.4 Tijdpad

Omschrijving	Datum
Besluitvorming Algemeen bestuur	18 december 2013
Voorlopige gunning + afwijzingen verzenden	19 december 2013
Ondertekenen overeenkomst	20 december 2013
Afronden procedure	20 december 2013

Holland Rijnland kan geen garanties geven over de benodigde beslissingstermijn na indiening van de aanbiedingen. Uiteraard zal Holland Rijnland, in het belang van alle betrokken partijen, haar uiterste best doen om de selectieprocedure zo spoedig mogelijk af te handelen.

9.5 Presentatie

Uit de ingeleverde offertes zullen minimaal twee aanbieders geselecteerd worden, die de gelegenheid krijgen zich te presenteren bij de beoordelingscommissie. Tijdens deze presentatie kunnen zij hun offerte mondeling toelichten.

9.6 Opdrachtverlening

In eerste instantie wordt beoordeeld of de aanbieder aan de eisen genoemd in dit programma van eisen voldoet. Indien dit het geval is worden de offertes beoordeeld op:

- a. de geoffreerde prijs;
- b. de mate van overeenstemming met het programma van eisen en de visie van de accountant.

Zoals in paragraaf 6.4 aangegeven worden twee aanbieders op basis van bovenstaande beoordeling uitgenodigd voor een presentatie aan de beoordelingscommissie. De beoordelingscommissie zal op basis van de presentaties een definitieve keuze maken.

De opdrachtverlening zal schriftelijk kenbaar worden gemaakt. Vanzelfsprekend zal van de overeenkomst pas gebruik gemaakt worden nadat door beide partijen de overeenkomst rechtsgeldig is ondertekend. Indien er een conflictsituatie ontstaat tussen uw algemene voorwaarden en dit programma van eisen prevaleren de in dit programma van eisen genoemde voorwaarden en eisen boven uw algemene voorwaarden.

Mocht de opdrachtgever de indruk krijgen dat er gedurende het offerteproces onregelmatigheden hebben plaatsgevonden die de ingediende offerte in een voor opdrachtgever nadelige wijze hebben beïnvloed, dan staat het de opdrachtgever vrij om de offerteprocedure direct en zonder enig recht op het betalen van schade- of andere vergoedingen te beëindigen.

10 Van toepassing zijnde regelgeving Holland Rijnland

- Financiële verordening (Art 212 Gemeentewet)
- Controleverordening (Art 213 Gemeentewet)
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid Holland Rijnland